

Ενημερωτικό Σημείωμα

Ο Επενδυτικός Νόμος 3299/04

Στον Επενδυτικό Νόμο 3299/2004 που ψηφίστηκε τον Δεκέμβριο του 2004: συμπεριλήφθηκαν νέες δραστηριότητες, εξαντλήθηκαν τα ανώτατα επιτρεπόμενα όρια ενισχύσεων, κάνοντας σαφή διάκριση μεταξύ ΜμΕ και μεγάλων επιχειρήσεων, ενισχύθηκαν οι ΜμΕ με μεγαλύτερα ποσοστά, χορηγήθηκε πρόσθετη ενίσχυση 15% στις ΜμΕ των παραμεθόριων νομών καθώς και των νομών με κατά κεφαλήν ΑΕΠ μικρότερο του 65%, επαναπροσδιορίστηκαν και διαφοροποιήθηκαν οι προϋποθέσεις ένταξης κλπ. Σε άμεση συνεργασία με τις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, επετεύχθη η έγκριση του Νόμου σε χρόνο-ρεκόρ για τα Κοινοτικά δεδομένα, δηλαδή μέσα σε δύο μήνες από την υποβολή του. Σημειώνεται ότι ο Αναπτυξιακός Νόμος 2601/98 του ΠΑΣΟΚ εγκρίθηκε δέκα μήνες μετά την εκπρόθεσμη υποβολή του.

Το νέο θεσμικό επενδυτικό πλαίσιο θεωρήθηκε πρωτοποριακό, απλό και κατανοητό, γιατί :

- (1) διεύρυνε τους όρους συμμετοχής δίνοντας δικαίωμα πρόσβασης σε όλες τις επιχειρήσεις,
- (2) εισήγαγε νέα κίνητρα, όπως π.χ. η ένταξη στις παρεχόμενες ενισχύσεις της επιχορήγησης της δημιουργούμενης από την επένδυση απασχόλησης,
- (3) διεύρυνε τις επιλέξιμες επενδυτικές δραστηριότητες (ευρυζωνικές υποδομές και παροχή υπηρεσιών, εμπορευματικοί σταθμοί και διαμετακομιστικά κέντρα, υπηρεσίες εφοδιαστικής αλυσίδας, θεματικά πάρκα, επενδύσεις αφαλάτωσης θαλασσινού νερού, επενδύσεις σε καινοτομία και προστασία περιβάλλοντος κ.λπ),
- (4) αποσυνέδεσε την επιχορήγηση από τις δημιουργούμενες νέες θέσεις απασχόλησης (κάθε επιχείρηση λαμβάνει το ποσό επιχορήγησης που της αναλογεί, με αυξημένο συντελεστή βαρύτητας κατά την αξιολόγηση για τον αριθμό των δημιουργούμενων θέσεων απασχόλησης), Σημειώνεται ότι η προβλεπόμενη ενίσχυση λόγω περιοχής και είδους επένδυσης παρέχονταν από τον Νόμο 2601/98 ως σύνολο, μόνο εάν δημιουργούνταν και οι αντίστοιχες θέσεις εργασίας (ποσό επιχορήγησης = αριθμός θέσεων X 45.000 ευρώ για κάθε θέση) με αποτέλεσμα ο Νόμος αυτός να λειτουργεί αποτρεπτικά για όλες τις επενδύσεις που δεν ήταν εντάσεως εργασίας, αλλά και για τις επενδύσεις που χρησιμοποιούσαν υψηλή τεχνολογία στην παραγωγική τους διαδικασία.
- (5) βελτίωσε τις προϋποθέσεις ένταξης επιχειρήσεων : (α) μειώνοντας τον απαιτούμενο χρόνο για την ενίσχυση εκσυγχρονισμού ξενοδοχειακής μονάδας σε πέντε, από επτά χρόνια που ίσχυε πριν από τη λειτουργία της ή από τον προηγούμενο εκσυγχρονισμό, (β) δίδοντας τη δυνατότητα ενίσχυσης όλων των επενδύσεων που υλοποιούνται και σε μισθωμένα οικόπεδα, ενώ πριν η δυνατότητα αυτή προβλεπόταν κατ' εξαίρεση μόνο για συγκεκριμένες επενδύσεις, π.χ. θερμοκήπια, και για οικόπεδα κυριότητας ορισμένων φορέων π.χ. Δημόσιο, Ο.Τ.Α. και (γ) μειώνοντας το ποσοστό της ελάχιστης απαιτούμενης ίδιας συμμετοχής στο 25% από 40% που ίσχυε πριν· (δ) αίροντας τον περιορισμό ως προς το ανώτατο ενισχυόμενο ύψος επενδύσεων ολοκληρωμένου εκσυγχρονισμού ξενοδοχειακών μονάδων,
- (6) απλοποίησε τις διαδικασίες εισάγοντας πολλές καινοτομίες όπως η την επέκταση καθ' όλη τη διάρκεια του έτους της δυνατότητας υποβολής αιτήσεων υπαγωγής, ην

αναμόρφωση και ενοποίηση των κριτηρίων αξιολόγησης των επενδύσεων σε οριζόντιο επίπεδο με στόχο τη μείωση της υποκειμενικότητας, η καθιέρωση απλούστερων διαδικασιών έγκρισης στις περιπτώσεις φορολογικής απαλλαγής ή επιδότησης κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, η κατάργηση της έμμεσης φορολόγησης των ενισχύσεων, η απλοποίηση της καταβολής του ποσού της επιχορήγησης σε δύο δόσεις (50% με την υλοποίηση του 50% της επένδυσης, και το υπόλοιπο με την πιστοποίηση της ολοκλήρωσης), η ταύτιση του χρόνου ολοκλήρωσης με την έναρξη παραγωγικής λειτουργίας κ.λπ.

Αυτοί ήταν οι λόγοι για τους οποίους σύσσωμη η επιχειρηματική Κοινότητα χαιρέτισε θερμά τον Νόμο αυτό και πολύ λιγότερο η αύξηση των ποσοστών ενίσχυσης, όπως εσφαλμένα διατύπωνε η σημερινή κυβέρνηση, ως αντιπολίτευση.

Για να επιταχυνθεί η ενεργοποίηση, αλλά και για την αποτελεσματική εφαρμογή του Νόμου, ακολούθησε, αμέσως μετά τη ψήφισή του, η έκδοση όλων των απαραίτητων κανονιστικών αποφάσεων και αναπτύχθηκαν βοηθητικά εργαλεία, όπως: διευκρινιστικές εγκύκλιοι με οδηγίες για την εφαρμογή του Νόμου και των κανονιστικών αποφάσεων, οδηγός για τον χαρακτηρισμό των επιχειρήσεων ως ΜμΕ, σύστημα ηλεκτρονικής εφαρμογής στο οποίο εισάγονταν τα απαιτούμενα πρωτογενή στοιχεία και οικονομικά μεγέθη των εξεταζομένων επενδύσεων και επιχειρήσεων και βάσει αυτών υπολογίζονταν αυτόματα οι τιμές των δεικτών των αξιολογικών κριτηρίων και συνεπώς η βαθμολογία της επένδυσης κ.λπ. Επιπλέον, δόθηκε η δυνατότητα στους επενδυτές να υποβάλουν, μέσω ιστοσελίδας που δημιουργήθηκε, www.ependyseis.gr τα στοιχεία της επένδυσής τους, προκειμένου να διαπιστώνουν άμεσα εάν πληρούν τα κριτήρια υπαγωγής στον Νόμο.

Έτσι, την πρώτη διετία εφαρμογής του Νόμου, σημειώθηκε τεράστια ανταπόκριση. Συνολικά κατατέθηκαν 4.394 αιτήσεις που αντιστοιχούσαν σε ύψος επενδύσεων 11,91 δις ευρώ. Αντίστοιχα εγκρίθηκαν 3.808 επενδυτικά σχέδια ύψους 8,78 δις ευρώ, με τα οποία δημιουργήθηκαν 21.263 νέες άμεσες θέσεις εργασίας και πολλές περισσότερες έμμεσες. Σε σύγκριση με τον προηγούμενο Νόμο 2601/98, αυξήθηκε :ο μέσος ετήσιος όρο των αιτήσεων κατά 223% σε αριθμό (2.197 έναντι 680) και κατά 300% σε προϋπολογισμό (5,95 δις ευρώ έναντι 1,48 δις ευρώ) και οι νέες θέσεις απασχόλησης κατά 113% (δημιουργία σε ετήσια βάση 11.520 νέων θέσεων απασχόλησης έναντι 4.274). Επίσης, με βάση την αξιολόγηση των απολογιστικών στοιχείων από την εφαρμογή του Νόμου, επετεύχθησαν όλοι οι βασικοί στόχοι που είχαν τεθεί κατά τη διαμόρφωσή του : ενισχύθηκε η επενδυτική δραστηριότητα των ΜμΕ, αναβαθμίστηκαν σημαντικά οι τουριστικές υποδομές της χώρας και τονώθηκε η περιφερειακή οικονομία.

Οι νέες Κατευθυντήριες Γραμμές Περιφερειακών Ενισχύσεων - διαπραγμάτευση με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Ύστερα από απευθείας διαπραγματεύσεις με τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Επιτροπής για τις νέες Κατευθυντήριες Γραμμές Περιφερειακών Ενισχύσεων (ΚΓΠΕ) της περιόδου 2007-2013 και παρά την αρχική πρόβλεψη για κάθετη μείωση των ενισχύσεων, εξασφαλίστηκαν, από 1.1.2007, πολύ ευνοϊκές για τη χώρα μας ρυθμίσεις, βάσει των οποίων καταρτίστηκε και υποβλήθηκε, στις 23 Ιουνίου 2006, προς έγκριση στις υπηρεσίες της Επιτροπής, ο νέος Χάρτης Περιφερειακών Ενισχύσεων της χώρας. Στο χάρτη αυτό ορίστηκαν οι Περιφέρειες που δικαιούνται ενισχύσεων, καθώς και το ανώτατο όριο ενίσχυσης για κάθε μία από αυτές.

Σύμφωνα με την αρχική πρόταση της Επιτροπής, τα ποσοστά ενίσχυσης θα μειώνονταν δραματικά. Ειδικά για τις Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου και Στερεάς Ελλάδας, που, βάσει του κατά κεφαλή Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕγχΠ)¹ τους, ανήκουν στις ανεπτυγμένες Περιφέρειες της Ε.Ε., τα ποσοστά θα έπεφταν κατακόρυφα από το 2007 στο 15%. Μείωση έως το 15% προβλεπόταν και για τις Περιφέρειες Αττικής, Δυτικής Μακεδονίας και Κεντρικής Μακεδονίας που, λόγω της διεύρυνσης της Ε.Ε., εμφανίζονταν ως ανεπτυγμένες.

Με τις διαπραγματεύσεις αυτές, καθώς και με συνέργειες που αναπτύχθηκαν με άλλα κράτη-μέλη και οργανισμούς της Ε.Ε., εξασφαλίστηκαν, για όλες τις Περιφέρειες της χώρας, ποσοστά που ανέρχονται από 30 έως 40% για τις επενδύσεις των μεγάλων επιχειρήσεων, έως 50% για τις μεσαίες επιχειρήσεις και έως 60% για τις μικρές επιχειρήσεις.

Η αναθεώρηση των Κατευθυντηρίων Γραμμών Περιφερειακών Ενισχύσεων (ΚΓΠΕ) ξεκίνησε τον Απρίλιο του 2004 και βασίστηκε σε δύο αρχές: πρώτον, τη συγκέντρωση της χορήγησης ενισχύσεων περιφερειακού χαρακτήρα αυστηρά στις Περιφέρειες που έχουν περισσότερη ανάγκη και, δεύτερον, την ουσιαστική μείωση της έντασης των ενισχύσεων.

Οι ΚΓΠΕ αποτελούν τη βάση διαμόρφωσης του Εθνικού Περιφερειακού Χάρτη τον οποίο τα κράτη-μέλη υποβάλλουν ώστε να τεθεί σε ισχύ από 1^{ης} Ιανουαρίου 2007 και να ισχύει για κάθε Περιφέρεια και με όρια ενίσχυσης ανάλογα με την κατηγορία στην οποία ανήκουν.

Οι Περιφέρειες είναι επιλέξιμες για ενισχύσεις δυνάμει των παρακάτω άρθρων της Συνθήκης:

Στο άρθρο 87.3.α εμπίπτουν οι Περιφέρειες του Στόχου 1 με ΑΕγχΠ μικρότερο ή ίσο με το 75% της Ε.Ε.-25· στο άρθρο 87.3.α - Περιφέρειες «Στατιστικού Αντικτύπου» («phasing out») εμπίπτουν οι Περιφέρειες με ΑΕγχΠ μεγαλύτερο του 75% της Ε.Ε.-25 και στο άρθρο 87.3.γ εμπίπτουν οι Περιφέρειες «Οικονομικής Ανάπτυξης» («phasing in») με ΑΕγχΠ μεγαλύτερο του 75% της Ε.Ε.-15.

Μόλις ανελήφθη η ευθύνη της διαπραγμάτευσης από την πλευρά της χώρας μας για τις νέες ΚΓΠΕ, το τότε Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, και συγκεκριμένα, η Γενική Γραμματεία Επενδύσεων και Ανάπτυξης, συγκρότησε Ειδική Ομάδα Κρούσης για τις Κρατικές Ενισχύσεις, η οποία υποστηρίχθηκε επιστημονικά από τρεις ειδικές εμπειρογνωμοσύνες: Οι δύο πρώτες που υλοποιήθηκαν στην Αγγλική γλώσσα, είχαν τίτλο : «Review of the Regional Aid Guidelines: Implications for Greece» και «Redesigning the eligibility criteria for regional aid derogation under article 87 (3) a: Possible amendments and their implications». Η τρίτη εμπειρογνωμοσύνη που υλοποιήθηκε από το IOBE, είχε τίτλο «Αδυναμίες και προοπτικές του παραγωγικού ιστού των νομών και των περιφερειών της Ελλάδας στα πλαίσια της διεύρυνσης – επιπτώσεις στην απασχόληση και στην ανταγωνιστικότητα». Οι μελέτες αυτές είναι διαθέσιμες στο Υπουργείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας.

Για την προώθηση των θέσεων μας στην Ε.Ε., πραγματοποιήθηκαν διαρκείς διμερείς συναντήσεις με εκπροσώπους της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού της Επιτροπής,

¹ Η αποτίμηση σε νομισματικές μονάδες του προϊόντος (προκύπτει ως το σύνολο των προϊόντων και υπηρεσιών διαφόρων κλάδων και δραστηριοτήτων της οικονομίας), το οποίο παράγεται κατά τη διάρκεια ενός έτους σε μια συγκεκριμένη περιοχή, ανεξάρτητα από τη μόνιμη κατοικία των ιδιοκτητών των συντελεστών παραγωγής.

συνεχείς επαφές με τους Ευρωβουλευτές, την Επιτροπή Περιφερειών, και την Ένωση Παράκτιων Περιφερειών Ευρώπης, με στόχο να διαφυλαχθεί η πορεία ανάπτυξης και σύγκλισης των ελληνικών περιφερειών μέσω της χορήγησης υψηλής έντασης ενισχύσεων. Θα πρέπει να επισημανθεί η αμέριστη βοήθεια και υποστήριξη της Μόνιμης Ελληνικής Αντιπροσωπείας στις Βρυξέλλες.

Ύστερα από ένα μακρύ διάστημα διαπραγμάτευσης, οι ΚΓΠΕ υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και δημοσιεύτηκαν στη συνέχεια στην *Εφημερίδα της Ε.Ε.* (C54/13, 4.3.2006).

Στο πλαίσιο της διαπραγμάτευσης αυτής η κυβέρνηση της Ν.Δ. πέτυχε να γίνει αποδεκτό από την Επιτροπή και να αποτυπωθεί στις ΚΓΠΕ το κύριο μέρος των Ελληνικών θέσεων.

Συγκεκριμένα :

1. Υποστηρίχθηκε η σταδιακή μείωση της έντασης ενίσχυσης για τις Περιφέρειες «Οικονομικής Ανάπτυξης» (Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου και Στερεάς Ελλάδας), αντί της προτεινόμενης από την Επιτροπή κάθετης μείωσης στο 15%, ώστε να υπάρξει δυνατότητα προσαρμογής της οικονομίας και του επιχειρηματικού κόσμου. Σύμφωνα με τις ΚΓΠΕ, τα μέγιστα όρια ενίσχυσης για τις Περιφέρειες Οικονομικής Ανάπτυξης διαμορφώνονται αρχικά στο 30% και στη συνέχεια στο 15%.
2. Υποστηρίχθηκε η χορήγηση σταθερής έντασης ενίσχυσης σε όλη την προγραμματική περίοδο και επιλεξιμότητα δυνάμει του άρθρου 87.3.α - Στόχου 1 για τις Περιφέρειες «Στατιστικού Αντίκτυπου» (Περιφέρειες Αττικής, Δυτικής Μακεδονίας, Κεντρικής Μακεδονίας), αντίστοιχη με τις Περιφέρειες του αμιγούς Στόχου 1, αντί της προτεινόμενης από την Επιτροπή άμεσης κατάταξης στο 87.3.γ - Στόχου 2, εφόσον σε αυτές τις Περιφέρειες δεν έχει επιτευχθεί πραγματική ανάπτυξη και σύγκλιση. Σύμφωνα με τις ΚΓΠΕ, οι Περιφέρειες στατιστικού αντίκτυπου εμπίπτουν αρχικά στον Στόχο 1 με ένταση ενίσχυσης 30%.
3. Υποστηρίχθηκε η σταδιακή μείωση της έντασης ενίσχυσης για όλες τις Περιφέρειες και τη θέσπιση/πρόβλεψη ειδικής μέριμνας για τις περιπτώσεις γεινίασης περιοχών με διαφορετική ένταση ενίσχυσης, ιδίως όταν αυτή μειώνεται σημαντικά, καθώς και για τα μικρά νησιά και τις άλλες μειονεκτικές περιοχές της χώρας λόγω των μόνιμων προβλημάτων που αντιμετωπίζουν.

Σύμφωνα με τις ΚΓΠΕ, προβλέπονται ειδικές ρυθμίσεις για τις Περιφέρειες Στόχου 1 των οποίων η ένταση ενίσχυσης μειώνεται άνω του 15%. Συνεπώς, η μέγιστη ένταση ενίσχυσης για τις Περιφέρειες Βορείου Αιγαίου και Πελοποννήσου διαμορφώνεται αρχικά στο 40% και στη συνέχεια στο 30%. Λαμβάνεται δε υπόψη η γεινίαση περιφερειών που ανήκουν σε διαφορετική κατάταξη. Η προβλεπόμενη για αργότερα (1.1.2011) μείωση της έντασης ενίσχυσης στους Νομούς Φωκίδας και Ευρυτανίας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, δεν θα κατέλθει στο 15% αλλά στο 20%. Η δε εισαγωγή μιας νέας μορφής ενίσχυσης που αφορά την ίδρυση νέων μικρών επιχειρήσεων, επιτρέπει τη χορήγηση ενίσχυσης ύψους έως 1 ή 2 εκ. ευρώ επί του κόστους ίδρυσης των εν λόγω επιχειρήσεων, για πέντε χρόνια, με ποσοστό ενίσχυσης προσαυξημένο κατά 5% για τα μικρά νησιά.

4. Υποστηρίχθηκε η ταυτόχρονη συγκέντρωση των διαδικασιών σταδιακής μείωσης της έντασης ενίσχυσης και της επαναξιολόγησης των περιοχών, ώστε να υπάρξει σταθερό περιβάλλον για την άσκηση πολιτικής και την επιχειρηματική δραστηριότητα και να

μειωθεί το διαχειριστικό κόστος, σε αντίθεση με την πρόταση της Επιτροπής που περιελάμβανε αλλαγές σε τέσσερις χρονικές φάσεις. Σύμφωνα με τις ΚΓΠΕ, τα ποσοστά ενίσχυσης θα μείνουν σταθερά έως το 2011 και οι ενδεχόμενες αλλαγές θα πραγματοποιηθούν συνολικά τότε και όχι νωρίτερα.

Σε συνέχεια των διαπραγματεύσεων αυτών, τα μέγιστα όρια ενίσχυσης διαμορφώθηκαν σε ύψος 30-40%, για τις επενδύσεις των μεγάλων επιχειρήσεων σε όλη τη χώρα, προσαυξημένα με 10% για τις μεσαίες και 20% για τις μικρές επιχειρήσεις, που αποτελούν το μεγαλύτερο μέρος του παραγωγικού ιστού της χώρας. Σε σύγκριση με τις προηγούμενες ΚΓΠΕ όπου την ευθύνη διαμόρφωσης ευνοϊκών για τη χώρα μας ρυθμίσεων είχε το ΠΑΣΟΚ, η μείωση της έντασης της ενίσχυσης δεν ξεπέρασε σε καμία περίπτωση τις 10 ποσοστιαίες μονάδες.

Σημειώνεται ότι ο Ελληνικός Χάρτης Περιφερειακών Ενισχύσεων της περιόδου 2007-2013 που υποβλήθηκε εγκρίθηκε, πρώτος από όλων των κρατών-μελών της Ε.Ε., ενσωματώνοντας όλες τις παραπάνω ευνοϊκές για την Ελλάδα ρυθμίσεις.

Σημειώνεται, επίσης, ότι ο προηγούμενος Χάρτης Περιφερειακών Ενισχύσεων, ο οποίος δέσμευσε τη χώρα για όλη την περίοδο 2000-2006, είχε διαμορφωθεί με τρόπο που δεν παρείχε τη μέγιστη επιτρεπτή ένταση ενίσχυσης, σύμφωνα με τις ισχύουσες τότε κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής, με συνέπεια, σε πολλές περιοχές της χώρας, να υπάρχει αυτοπεριορισμός ως προς τα όρια ενίσχυσης.

Η αλλαγή της Κοινοτικής νομοθεσίας για τις περιφερειακές ενισχύσεις συνεπαγόταν την υποχρεωτική λήξη της εφαρμογής των υφιστάμενων καθεστώτων ενίσχυσης έως 31 Δεκεμβρίου 2006 και τη λειτουργία, από την 1^η Ιανουαρίου 2007, νέων ή τροποποιημένων καθεστώτων σύμφωνα με τις νέες Κατευθυντήριες Γραμμές και τον νέο Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων.

Νέα διαπραγμάτευση με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για το μεταβατικό στάδιο μεταξύ των περιόδων 2000-2006 και 2007-2013

Για τη διαμόρφωση του νέου πλαισίου κρατικών ενισχύσεων, η φιλοδοξία της κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας ήταν πολύ μεγαλύτερη από μια απλή τροποποίηση του Επενδυτικού Νόμου.

Εκτός από τις νέες ΚΓΠΕ, έπρεπε να ληφθούν υπόψη τις Στρατηγικές Κατευθυντήριες Γραμμές για τη Συνοχή (ΕΣΠΑ), αλλά και την ανάγκη για μεγαλύτερη απλοποίηση του κανονιστικού πλαισίου και επιτάχυνση των διαδικασιών. Έπρεπε, επίσης, να καταπολεμηθεί η διαιδαλώδης κατάσταση χορήγησης ενισχύσεων στη χώρα μας, όπου η εφαρμογή της πολυδιάσπασης της Κοινοτικής νομοθεσίας γινόταν κατά περίπτωση, ενώ παρατηρείτο η ύπαρξη πολλών καθεστώτων κρατικών ενισχύσεων, συγχρηματοδοτούμενων και μη, με επικαλυπτόμενα αντικείμενα δράσης και πολλούς ετερόκλητους φορείς χορήγησής τους.

Στο πλαίσιο της Ομάδας Κρούσης Κρατικών Ενισχύσεων, η οποία ήδη αναφέρθηκε, έγινε η επεξεργασία ενός Ενιαίου Πλαισίου Κρατικών Ενισχύσεων Επιχειρηματικότητας για την περίοδο 2007-2013, με στόχο τον συντονισμό των κρατικών ενισχύσεων για την επίτευξη της μεταξύ τους συμπληρωματικότητας και συνέργειας, τη βέλτιστη παρακολούθηση και διαχείρισή τους, τη διασφάλιση συμβατότητας με την Κοινοτική νομοθεσία και, τέλος, την επαρκή διάχυση της πληροφόρησης.

Με επιστολή που εστάλη στις 16 Μαρτίου 2006, με θέμα «Κρατικές ενισχύσεις περιόδου 2007-2013» σε όλα τα συναρμόδια υπουργεία και τις Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης του ΚΓΠΣ, έγινε ενημέρωση σχετικά με το περιεχόμενο των νέων ΚΓΠΕ, ξεκινώντας, παράλληλα, διαβούλευση για τη διαμόρφωση εθνικών κατευθύνσεων για τις κρατικές ενισχύσεις της περιόδου 2007-2013. Αντίστοιχη ενέργεια ενημέρωσης και διαβούλευσης προετοιμάστηκε και για όλους τους κοινωνικοοικονομικούς εταίρους.

Η διασφάλιση της συνέχειας λειτουργίας των καθεστώτων ενίσχυσης στο μεταβατικό στάδιο μεταξύ των δυο προγραμματικών περιόδων αποτέλεσε για την κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας απόλυτη προτεραιότητα. Επειδή τα υφιστάμενα καθεστώτα ενισχύσεων ίσχυαν έως την 31^η Δεκεμβρίου 2006, κατ' επέκταση και σύμφωνα με την Επιτροπή, οι αποφάσεις έγκρισης επενδυτικών σχεδίων θα έπρεπε να εκδοθούν έως εκείνη την ημερομηνία. Αυτό δεν ήταν δυνατόν να γίνει αποδεκτό τόσο για τεχνικούς, όσο και για πολιτικούς λόγους. Για το λόγο αυτό, ξεκίνησε νέα διαπραγμάτευση με την Επιτροπή με σκοπό την ολιγόμηνη παράταση της καταληκτικής ημερομηνίας έκδοσης των αποφάσεων ενίσχυσης βάσει των ΚΓΠΕ και του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων που ήταν τότε σε ισχύ. Έτσι και σε σχέση με τον Επενδυτικό Νόμο, έπρεπε να διασφαλιστεί η απρόσκοπτη λειτουργία του για το 2006, βάσει του προηγούμενου Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων, αλλά και για το 2007, με την έγκαιρη προσαρμογή του στις νέες εντάσεις ενίσχυσης βάσει του νέου Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων.

Στο πλαίσιο των «Προτάσεων Κατάλληλων Μέτρων» και σε αντίθεση με την Ελληνική θέση ότι η διάρκεια εφαρμογής των καθεστώτων ταυτίζεται με την περίοδο υποδοχής αιτήσεων επενδυτικών σχεδίων προς έγκριση, η Επιτροπή αντιλαμβανόταν τη λήξη εφαρμογής των υφιστάμενων καθεστώτων έως τη λήξη έκδοσης εγκριτικών αποφάσεων ένταξης βάσει αυτών. Με την κατάλληλη επιχειρηματολογία υποστηρίχθηκε η θέση μας με επιστολές και με αλληπάλληλες επαφές και διαβουλεύσεις της Μόνιμης Ελληνικής Αντιπροσωπείας στις Βρυξέλλες με αντιπροσωπείες άλλων κρατών-μελών, με παραστάσεις Ελλήνων και ξένων Ευρωβουλευτών που είχαν ενημερωθεί καθώς και με συναντήσεις με την αρμόδια Επίτροπο, κυρία Nelly Kroes.

Προτάθηκε δε στην Επιτροπή να επιτρέψει την υποδοχή αιτήσεων βάσει των υφιστάμενων καθεστώτων έως τις 31 Δεκεμβρίου 2006, δεσμεύοντας παράλληλα τα κράτη-μέλη ως προς την καταληκτική ημερομηνία έκδοσης των αντίστοιχων εγκριτικών αποφάσεων, με θέσπιση χρονικού ορίου την 30^η Ιουνίου 2007. Στην πρόταση αυτή συνηγόρησε το γεγονός ότι η Επιτροπή, παρά την πάγια θέση της για σαφή διάκριση της λειτουργίας των περιφερειακών ενισχύσεων κατά τις δύο προγραμματικές περιόδους, προχώρησε σε ad hoc μεταβατική ρύθμιση στο ζήτημα του λεγόμενου «πραγματικού κινήτρου» (D/54049, 17.5.2006), αποδεχόμενη, τελικά, την παράταση εφαρμογής των υφιστάμενων Κατευθυντηρίων Γραμμών έως τις 30.6.2007.

Σύμφωνα με τις νέες Κατευθυντήριες Γραμμές, η έναρξη έργων επιτρέπεται μετά την έγκριση του επενδυτικού σχεδίου, σε αντίθεση με τις υφιστάμενες όπου οι εργασίες μπορούν να ξεκινούν αμέσως μετά την αίτηση υπαγωγής («πραγματικό κίνητρο»). Παρά τις επίμονες προσπάθειες, η αρμόδια Γενική Διεύθυνση της Επιτροπής με επιστολή της, μας γνωστοποίησε την εμμονή της στην αρχική της θέση. Έτσι, και από την Ελλάδα, όπως και από όλα τα κράτη-μέλη αναλήφθηκε η υποχρέωση έκδοσης του συνόλου των εγκριτικών αποφάσεων ένταξης επενδύσεων βάσει των υφιστάμενων καθεστώτων ενίσχυσης μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2006.

Παράλληλα, η διασφάλιση της συμβατότητας του Επενδυτικού Νόμου με την Κοινοτική νομοθεσία, επέβαλλε, όπως προαναφέρθηκε, την προσαρμογή του, από την 1^η Ιανουαρίου 2007, στις νέες Κατευθυντήριες Γραμμές και τον νέο Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Έτσι, ταυτόχρονα με την αξιολόγηση των υποβληθέντων επενδυτικών σχεδίων, έγινε εντατική δουλειά, προκειμένου να προσαρμοστεί ο Νόμος στον νέο Χάρτη και να βελτιωθεί με βάση και τα αποτελέσματα της αξιολόγησης της εφαρμογής του, το οποίο ήδη αναφέρθηκαν.

Στόχος ήταν η κατάθεση του νέου Νόμου στη Βουλή, αμέσως μετά την έγκριση του νέου Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων από την Επιτροπή. Για την αποφυγή νομοθετικού κενού στη χορήγηση επενδυτικών κινήτρων, ψηφίστηκε ρύθμιση σχετικά με τη λήξη υποδοχής αιτήσεων βάσει του ισχύοντος Επενδυτικού Νόμου και ακολούθησαν ενημερωτικές ημερίδες σε όλη την Ελλάδα για την καλύτερη πληροφόρηση του επενδυτικού κοινού, αλλά και των αρμόδιων και συναρμόδιων υπουργείων και Περιφερειών.

Οι ευνοϊκές αλλαγές του νέου Κοινοτικού νομοθετικού πλαισίου για τις περιφερειακές ενισχύσεις

Οι αλλαγές αυτές αφορούσαν πρωτίστως στη μεταβολή των ανώτατων ορίων ενίσχυσης για τις μεγάλες επιχειρήσεις και στην τροποποίηση της ενίσχυσης για τις ΜμΕ. Έχοντας ορίσει στον νέο Χάρτη τα μέγιστα επιτρεπτά όρια για κάθε Περιφέρεια της χώρας, χωρίς περαιτέρω γεωγραφική κατανομή ή διάκριση επενδυτικών δραστηριοτήτων, 30-40% για τις επενδύσεις των μεγάλων επιχειρήσεων σε όλη τη χώρα, προσαυξημένα με 10% για τις μεσαίες και 20% για τις μικρές επιχειρήσεις, υπήρχε η ευελιξία στρατηγικής τροποποίησης της διαίρεσης της επικράτειας και των παρεχόμενων εντάσεων ενίσχυσης, προσανατολίζοντας τις επενδύσεις στις πλέον μειονεκτικές περιοχές και στους πιο αποδοτικούς κλάδους.

Επιπρόσθετα, το νέο πλαίσιο παρείχε τις ακόλουθες δυνατότητες : (α) ενίσχυση του κόστους ίδρυσης νέων μικρών επιχειρήσεων σε όλη τη χώρα, (β) κατ' εξαίρεση, ενίσχυση λειτουργικού κόστους σε περίπτωση αντιμετώπισης ειδικών μειονεκτημάτων στις Περιφέρειες του Στόχου 1 και στις λεγόμενες Περιφέρειες Στατιστικού Αντίκτυπου ή Σταδιακής Εξόδου από τον Στόχο 1 (Αττική, Κεντρική Μακεδονία, Δυτική Μακεδονία) και (γ) για πρώτη φορά, την ενίσχυση της μεταποίησης του πρωτογενούς τομέα με τους ίδιους όρους που ισχύουν για τις λοιπές επενδύσεις, χωρίς να απαιτείται η δημιουργία ξεχωριστού καθεστώτος.

Η απαιτούμενη προσαρμογή του Νόμου 3299/2004 στο νέο πλαίσιο με χρήση των ευεργετικών του ρυθμίσεων, υπαγόρευε αλλαγές σε πλήθος διατάξεων, προβάλλοντας την ευκαιρία συνολικής του βελτίωσης, αλλά με τρόπο που να εγγυάται την άμεση λειτουργία του, εφόσον οι κανονιστικές αποφάσεις και εγκύκλιοι θα εξακολουθούσαν να ισχύουν, ελαφρώς διαφοροποιημένες σε κάποιες μόνο περιπτώσεις. Παράλληλα, μπορούσαν να διευρυνθούν οι επιλέξιμες επενδύσεις, να απλοποιηθούν περαιτέρω οι διαδικασίες εφαρμογής και να προωθηθεί η ηλεκτρονική εφαρμογή του Νόμου βάσει του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος που αναπτύχθηκε ταυτόχρονα εκείνη την περίοδο. Έτσι, έγινε εκτεταμένη διαβούλευση με τους κοινωνικοοικονομικούς εταίρους, εξετάζοντας παράλληλα και σε συνεργασία με τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Επιτροπής, τη δυνατότητα χρήσης του απαλλακτικού Κανονισμού για τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα, ο οποίος τελούσε τότε υπό διαμόρφωση, ώστε να υφίσταται η υποχρέωση της χρονοβόρου διαδικασίας κοινοποίησης της τροποποίησης του Νόμου στην Επιτροπή και αναμονής της σχετικής έγκρισης.

Η τροποποίηση του Νόμου 3299/04

Εν όψει της τροποποίησης του Νόμου 3299/04 λόγω της αλλαγής των ΚΓΠΕ για την περίοδο 2007-2013, θεωρήθηκε σκόπιμο, να γίνει μια αναλυτική επισκόπηση του Νόμου για τα δύο πρώτα έτη εφαρμογής του καθώς και σε μια αποτίμηση των αποτελεσμάτων του σε κλαδικό και γεωγραφικό επίπεδο. Για τον σκοπό αυτό, με την υποστήριξη εξειδικευμένου εξωτερικού συμβούλου, εκπονήθηκε μελέτη αξιολόγησης των στατιστικών απολογιστικών στοιχείων που υπήρχαν διαθέσιμα.

Από τη μελέτη αυτή εξήχθησαν τα παρακάτω χρήσιμα συμπεράσματα, τα οποία λήφθηκαν υπόψη για την τροποποίηση του Νόμου : (α) τα περισσότερα αιτήματα υπέβαλαν μικρές (79,4%) και μεσαίες επιχειρήσεις (15,61%), (β) το 77,4% των προτάσεων είχαν ύψος επενδύσεων έως 2 εκ. ευρώ και το 12,3% είχαν ύψος επένδυσης από 2 έως 4 εκ. ευρώ, (γ) μόλις δυο αιτήματα υποβλήθηκαν για επιδότηση του κόστους δημιουργούμενης απασχόλησης έναντι 2.588 αιτημάτων για επιχορήγηση. Σε ό,τι αφορά τη χωροθέτηση, η πλειονότητα των επενδύσεων κατευθύνθηκε στις Περιφέρειες Κρήτης (18,55% επί του αριθμού, 10,88% επί του ύψους επενδύσεων) και Κεντρικής Μακεδονίας (14% επί του αριθμού, 15,63% επί του ύψους επενδύσεων). Ακολούθησαν οι Περιφέρειες Πελοποννήσου (7,03% επί του αριθμού, 11,93% επί του ύψους επενδύσεων) και Νότιου Αιγαίου (4,91% επί του αριθμού, 9,57% επί του ύψους επενδύσεων). Σε αντίθεση με τις ανωτέρω, οι Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας, Βόρειου Αιγαίου και Ιόνιων Νήσων είχαν τις χαμηλότερες επιδόσεις.

Διαπιστώθηκαν, επίσης, μεγάλες ενδοπεριφερειακές διαφορές. Υπήρχαν νομοί που παρουσίασαν σημαντικά υψηλότερη προσέλκυση επενδύσεων έναντι των άλλων νομών της περιφέρειάς τους: στην Περιφέρεια Κρήτης, ο νομός Ηρακλείου (10,59%) έναντι του νομού Χανίων (2,40%), στην Περιφέρεια Ηπείρου, ο νομός Ιωαννίνων (4,83%) έναντι του νομού Θεσπρωτίας (0,77%), στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας ο νομός Αχαΐας (4,71%) έναντι του νομού Ηλείας (1,97%), στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ο νομός Μεσσηνίας (7,78%) έναντι του νομού Αργολίδας (1,16% κόστους), στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας ο νομός Βοιωτίας (2,67%) έναντι του νομού Ευρυτανίας (0,12%).

Σε επίπεδο νομού, τις καλύτερες επιδόσεις είχαν οι νομοί : Ηρακλείου, Δωδεκανήσου, Ιωαννίνων, Μεσσηνίας και Αχαΐας, ενώ τις χειρότερες οι νομοί Ευρυτανίας, Πειραιώς, Γρεβενών, Καστοριάς, Φλώρινας, Κοζάνης, Καρδίτσας, Φωκίδας, Θεσπρωτίας, Ζακύνθου, Λευκάδας και Σάμου.

Σε ό,τι αφορά στους κλάδους : (α) ο τουρισμός κατέλαβε την πρώτη θέση ως προς το ύψος των επενδύσεων (41,04%) και τη δεύτερη ως προς τον αριθμό των αιτημάτων (26,58%) - κυρίαρχη θέση είχαν οι επενδύσεις εκσυγχρονισμού ξενοδοχειακών μονάδων, (β) ο δευτερογενής τομέας κατέλαβε τη δεύτερη θέση (40,75% επί του ύψους των επενδύσεων και 56,45% επί του αριθμού των αιτημάτων) με κυρίαρχο τον κλάδο Τροφίμων και Ποτών και (γ) οι υπηρεσίες κατέλαβαν την τρίτη θέση (15,70% επί του ύψους των επενδύσεων και 11,21% επί του αριθμού των αιτημάτων), με τις επενδύσεις εφοδιαστικής αλυσίδας να κυριαρχούν.

Παράλληλα, και πάλι με εξωτερική υποστήριξη, διενεργήθηκε πανελλαδική επισκόπηση επαρκούς δείγματος επενδύσεων (287 επενδυτικά σχέδια) που υλοποιήθηκαν από τα μέσα της δεκαετίας 1990 έως το τέλος της ισχύος του ν.2601/98. Στόχος ήταν, αφενός, η επιτόπια διαπίστωση της παραγωγικής λειτουργίας τους και, αφετέρου, η άντληση συμπερασμάτων για την υποβοήθησή μας κατά τη χάραξη πολιτικών, εν όψει και του ΕΣΠΑ.

Ο νέος Νόμος 3522/2006

Με τον νέο Νόμο, αξιοποιήθηκαν τα υψηλά κίνητρα του νέου Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων και τις ευνοϊκές ρυθμίσεις του νέου πλαισίου. Οι σημαντικότερες αλλαγές που προωθήθηκαν ήταν πέντε: (1) διαίρεση της επικράτειας σε τρεις περιοχές κινήτρων με βάση το ανώτερο ύψος έντασης ενίσχυσης που προβλέπεται από τον Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων, (2) ενοποίηση των 5 κατηγοριών επενδυτικών σχεδίων σε 2 και πρόβλεψη για επιπλέον ποσοστά ενίσχυσης για τις μικρές (έως 20%) και μεσαίες επιχειρήσεις (έως 10%), (3) διεύρυνση των ενισχυόμενων δαπανών με την πρόβλεψη ενίσχυσης της αγοράς πάγιων στοιχείων ενεργητικού μιας παραγωγικής μονάδας, (4) διευκόλυνση των επιχειρήσεων με προέγκριση επιλεξιμότητας του επενδυτικού σχεδίου σε σύντομο χρονικό διάστημα (5 ημέρες) προκειμένου η υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου να ξεκινά πριν την έκδοση της τελικής απόφασης ένταξης στον Νόμο και (5) πρόβλεψη επιπλέον κινήτρων για την ίδρυση νέων μικρών επιχειρήσεων με κάλυψη του λειτουργικού τους κόστους για 5 χρόνια από την ίδρυσή τους.

Για την καλύτερη εφαρμογή του Επενδυτικού Νόμου, αλλά και την αρτιότερη πληροφόρηση των επενδυτών, αναπτύχθηκε Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα για την ψηφιακή υποβολή, αξιολόγηση και παρακολούθηση των επενδυτικών σχεδίων, με ασφάλεια, αντικειμενικότητα, διαφάνεια και ταχύτητα. Στην ιστοσελίδα www.ependyseis.gr που δημιουργήθηκε, ο επενδυτής μπορούσε να υποβάλει τα στοιχεία της εταιρείας και του επενδυτικού σχεδίου του και να διαπιστώσει άμεσα εάν πληροί τα κριτήρια υπαγωγής στον Νόμο, με ασφάλεια, διαφάνεια και ταχύτητα.

Σε συνεργασία με τη Μονάδα Κρατικών Ενισχύσεων (ΜΟΚΕ) του Κέντρου Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου (ΚΔΕΟΔ), δημιουργήθηκε και αναρτήθηκε η παραπάνω ιστοσελίδα ηλεκτρονική βάση δεδομένων, στην ελληνική και αγγλική γλώσσα, για το σύνολο του εθνικού θεσμικού πλαισίου που διέπει τις Άμεσες Ξένες Επενδύσεις και τις Κρατικές Ενισχύσεις. Η βάση αυτή αποτέλεσε ένα πολύ εύχρηστο εργαλείο για τον Έλληνα, αλλά και τον ξένο επενδυτή.

Η νέα δομή και διάρθρωση του Νόμου, η αποσαφήνιση των ρυθμίσεων και η δημιουργία εργαλείων διευκόλυνσης και επιτάχυνσης της αξιολόγησης των επενδύσεων, αποτέλεσαν μια δυναμική αναβάθμιση του Επενδυτικού Νόμου.

Οι προηγούμενοι Νόμοι του ΠΑΣΟΚ

Τον Ιανουάριο του 2004 ψηφίσθηκαν οι Νόμοι 3219/2004 με τίτλο «Τροποποίηση του Ν.2601/98 – Ενισχύσεις Ιδιωτικών Επενδύσεων για την οικονομική και περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 13/Α/27-1-2004) και, 3220/2004 με τίτλο «Μέτρα αναπτυξιακής και κοινωνικής πολιτικής – αντικειμενικοποίηση του φορολογικού ελέγχου και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 15/Α/28-1-2004).

Επειδή και οι δύο αυτοί Νόμοι περιλάμβαναν διατάξεις για την παροχή ενισχύσεων προς τις επιχειρήσεις, άπτονταν των Κανόνων Ανταγωνισμού της Ε.Ε.. Κατά συνέπεια ήταν απαραίτητη, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις Κοινοτικές διαδικασίες, η κοινοποίησή τους στην Επιτροπή, σε πρώιμο στάδιο, δηλαδή πριν από την ψήφιση και εφαρμογή τους.

Το σχέδιο του Νόμου 3219/2004 πράγματι διαβιβάστηκε στην αρμόδια Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Επιτροπής (DG COMP) από τη Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων του υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, κατόπιν σχετικών ερωτημάτων της ΓΔ

Ανταγωνισμού της Επιτροπής τον Δεκέμβριο του 2003, σε αντίθεση με τον 3220/2004, ο οποίος διαβιβάστηκε από τη Γενική Διεύθυνση Φορολογίας του ίδιου υπουργείου, μετά όμως από την ψήφισή του.

Η θέση της Επιτροπής ήταν ξεκάθαρη:

«Τα νομοθετικά αυτά κείμενα δεν μπορούν να εφαρμοσθούν πριν ληφθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή η τελική της απόφαση σχετικά με τη συμβατότητά τους με το Κοινοτικό Δίκαιο. Εφόσον εφαρμοσθούν πριν την ως άνω τελική απόφαση, οι, βάσει αυτών, παρεχόμενες ενισχύσεις θα θεωρηθούν παράνομες, σύμφωνα με το άρθρο 88 παρ. 3 της Συνθήκης ΕΚ».

Με βάση σχετικά δημοσιεύματα του Τύπου για το περιεχόμενο των σχεδίων των νόμων αυτών, η Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Επιτροπής είχε ήδη ζητήσει διευκρινίσεις με επιστολές από 22.10.2003 και 3.12.2003.

Οι διευκρινίσεις ζητήθηκαν για ρυθμίσεις των σχεδίων νόμων σχετικά με τη μείωση του φορολογικού συντελεστή των επιχειρήσεων από 35% σε 25% για επενδύσεις άνω των 30 εκατ. ευρώ και για μία περίοδο 10 ετών, την άρση του περιορισμού ανώτατου ποσού επιχορήγησης ύψους 15 εκατ. ευρώ για νέες επενδύσεις άνω των 40 εκατ. ευρώ, την εφαρμογή των ρυθμίσεων αυτών και σε εταιρείες με διεθνή δραστηριότητα και ετήσια έσοδα στην αλλοδαπή άνω των 30 εκατ. ευρώ, οι οποίες πραγματοποιούν επενδύσεις άνω των 15 εκατ. ευρώ, καθώς και για ένα ειδικό φορολογικό καθεστώς προς τους ξένους επενδυτές προκειμένου να έχουν τη δυνατότητα να σχηματίζουν ειδικό αφορολόγητο αποθεματικό για επενδύσεις.

Ο Νόμος 3219/2004

Ο Νόμος αυτός καταρτίστηκε από τη Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων του ΥΠΟΙΟ, η οποία υπάγεται στη Γενική Γραμματεία Επενδύσεων και Ανάπτυξης. Με επιστολή της D/50556/28-01-2004, η Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Επιτροπής, επικαλέστηκε, όπως προαναφέρθηκε, το άρθρο 88 παρ. 3 της Συνθήκης ΕΚ, το οποίο δεν επιτρέπει την εφαρμογή καθεστώτος κρατικών ενισχύσεων πριν την έγκρισή του από την Επιτροπή.

Με την επιστολή της αυτή, η DG COMP πρότεινε την ψήφιση αναβλητικής ρήτρας εφαρμογής του Νόμου ή αναβλητικής ρήτρας καταβολής των ενισχύσεων. Στη δεύτερη περίπτωση, θα έπρεπε να προστεθεί αναβλητική ρήτρα καταβολής και στις αποφάσεις υπαγωγής επενδυτικών προτάσεων στον Νόμο 2601/1998.

Τρεις μόλις εβδομάδες πριν τις εθνικές εκλογές, η Επιτροπή απέστειλε νέα επιστολή D/51160/18-2-2004, με την οποία ζητούσε από τις αρμόδιες Ελληνικές Αρχές να μη χορηγούν καμία απολύτως κρατική ενίσχυση βάσει των διατάξεων του Νόμου 3219/2004 πριν εκδώσει την απόφασή της, καθώς και να δοθούν, έως την 27^η Φεβρουαρίου 2004, εξηγήσεις σχετικά με τον σκοπό των τροποποιητικών διατάξεων και τη συμβατότητά τους με το Κοινοτικό Δίκαιο.

Το ίδιο είχε συμβεί και με τον Νόμο 2601/98, ο οποίος κοινοποιήθηκε επίσημα στην Επιτροπή στις 28 Απριλίου 1998, δηλαδή μετά τη δημοσίευσή του στο ΦΕΚ (15 Απριλίου 1998) και έτσι καταχωρήθηκε ως μη κοινοποιηθέν καθεστώς ενίσχυσης, το οποίο, τελικά, εγκρίθηκε από την Επιτροπή τον Φεβρουάριο του 1999 [SG(99)D/884/3-2-1999].

Σημειώνεται ότι ο Νόμος 3219/2004 θέσπιζε στα άρθρα 2 παράγραφος 2 και 8 παράγραφος 8, αλλαγές στα κριτήρια υπαγωγής επενδυτικών προτάσεων στον Αναπτυξιακό Νόμο 2601/1998 και, ως εκ τούτου, ήταν απαραίτητη η έκδοση νέων κανονιστικών αποφάσεων κριτηρίων υπαγωγής. Δηλαδή, τα κριτήρια που ίσχυαν έως εκείνη τη στιγμή με την Υπουργική Απόφαση 58541/31-07-1998 (ΦΕΚ 854/Β/12-08-1998) δεν μπορούσαν να εφαρμοστούν και αυτό είχε ως αποτέλεσμα την προσωρινή αδυναμία εξέτασης όλων των επενδυτικών προτάσεων υπαγωγής στον Νόμο 2601/1998.

Με επιστολή στις 30^{ης} Απριλίου 2004 έγινε γνωστή στην Επιτροπή η πρόθεση της ελληνικής πλευράς να καταργηθούν οι ρυθμίσεις του Νόμου 3219/2004, που, ως ασύμβατος με το Κοινοτικό Δίκαιο, δεν μπορούσε σε καμία περίπτωση να εφαρμοστεί ούτε μεταβατικά. Παράλληλα, εστάλη σε όλες τις υπηρεσίες εφαρμογής του Αναπτυξιακού Νόμου, εγκύκλιο - οδηγία (19140/3-5-2004) η οποία ζητούσε να μην προχωρούν σε έκδοση διοικητικών πράξεων χορήγησης ενισχύσεων σύμφωνα με τις διατάξεις του 3219/2004.

Για να καλυφθεί το μεταβατικό διάστημα, αλλά και να δοθεί τη δυνατότητα εξέτασης όλων των επενδυτικών σχεδίων που είχαν κατατεθεί στις αρμόδιες υπηρεσίες κατά τη διάρκεια του 2004, με ρύθμιση που ψηφίστηκε με τον Νόμο 3259/2004 (άρθρο 21), ενεργοποιήθηκαν διατάξεις του 2601/1998 καταργώντας τον 3219/2004.

Ο Νόμος 3220/04

Ο Νόμος αυτός καταρτίστηκε από τη Γενική Διεύθυνση Φορολογίας του υπουργείου Οικονομικών. Η Επιτροπή γνωστοποίησε την πρόθεσή της να κινήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας διότι θεωρούσε ότι ο Νόμος αυτός εισήγε νέα κρατική ενίσχυση υπό τη μορφή Ειδικού Αφορολόγητου Αποθεματικού και, όπως προαναφέρθηκε, έπρεπε να ανασταλεί έως ότου η Επιτροπή αποφανθεί σχετικά με τη συμβατότητά του με το Κοινοτικό Δίκαιο.

Με επιστολή της, στις 4 Μαρτίου 2004 προς το ΥΠΟΙΟ, δηλαδή τρεις ημέρες πριν τις εθνικές εκλογές, η Επιτροπή γνωστοποίησε ότι θεώρησε κατ' αρχάς παράνομο τον χαρακτήρα της ενίσχυσης και ενημέρωσε τις αρμόδιες αρχές ότι θα προχωρήσει σε δημοσίευση της επιστολής της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ε.Ε.* Η επιστολή αυτή παρελήφθη στις 17 Μαρτίου 2004 από την αρμόδια Διεύθυνση Ευρωπαϊκών Θεμάτων του ΥΠΟΙΟ.

Η DG COMP, μετά από αλληλογραφία με το ΥΠΟΙΟ, που ξεκίνησε στις 13 Μαΐου 2004, ενημέρωσε με επιστολή, τον Οκτώβριο του 2005, ότι ανοίγει διαδικασία έρευνας καθώς είχε σοβαρές αμφιβολίες για τη συμβατότητα των ενισχύσεων με την κοινή αγορά, ουσιαστικά με την Κοινοτική νομοθεσία περί ανταγωνισμού. Παράλληλα κάλεσε τις αρμόδιες αρχές να αναστείλουν τη χορήγηση των ενισχύσεων και να αποστείλουν συμπληρωματικές πληροφορίες σχετικά με την παράγωγη νομοθεσία, αλλά και με την εφαρμογή του μέτρου, ζητώντας τον κατάλογο των δικαιούχων, τα ποσά των ενισχύσεων κ.λπ.

Το θέμα αυτό το χειρίστηκε η αρμόδια γραμματεία του Υπουργείου Οικονομικών και όχι η Γενική Γραμματεία Επενδύσεων και Ανάπτυξης.

Κρατική Ενίσχυση

Ως κρατική ενίσχυση ορίζεται η παρέμβαση μιας δημόσιας αρχής (σε επίπεδο εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό), μέσω των δημόσιων πόρων, με σκοπό την υποστήριξη ορισμένων επιχειρήσεων ή παραγωγών. Συνεπώς, η επιχείρηση που δέχεται μια τέτοιου είδους ενίσχυση πλεονεκτεί απέναντι στους ανταγωνιστές της. Ο έλεγχος των κρατικών ενισχύσεων ανταποκρίνεται επομένως στην ανάγκη να διατηρηθεί ο ελεύθερος και θεμιτός ανταγωνισμός μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Απαγορεύονται οι ενισχύσεις που παρέχονται κατά τρόπο επιλεκτικό από τα κράτη-μέλη ή μέσω κρατικών πόρων και οι οποίες ενδέχεται να επηρεάσουν τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών-μελών, νοθεύοντας τον ανταγωνισμό (άρθρο 87 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας - ΣΕΚ). Ωστόσο, οι κρατικές ενισχύσεις μπορούν να επιτρέπονται εφόσον δικαιολογούνται από στόχους γενικού συμφέροντος: ενισχύσεις που προορίζονται για την ανάπτυξη των μειονεκτουσών περιφερειών, τις υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος, την προώθηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, την έρευνα και την ανάπτυξη, την προστασία του περιβάλλοντος, την επαγγελματική κατάρτιση, την απασχόληση και τον πολιτισμό.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι επιφορτισμένη με τον έλεγχο των μέτρων που λαμβάνουν τα κράτη-μέλη σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις, είτε βρίσκονται στο στάδιο σχεδίου είτε ισχύουν ήδη, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται ότι δεν νοθεύουν τον ανταγωνισμό.

Η Επιτροπή και το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων δίνουν ευρεία ερμηνεία στην έννοια της «ενίσχυσης», τόσο όσον αφορά τον οργανισμό από τον οποίο χορηγείται (κράτος, φορέας τοπικής αυτοδιοίκησης, οργανισμός στον οποίο το κράτος ασκεί άμεσα ή έμμεσα πρωτεύουσα επιρροή, ιδιωτική ή δημόσια επιχείρηση με νομικό καθεστώς ιδιωτικού δικαίου κ.λπ.) όσο και τη μορφή που λαμβάνει (άμεσες ή έμμεσες ενισχύσεις, για παράδειγμα μέτρα για την ελάφρυνση των οικονομικών επιβαρύνσεων μιας επιχείρησης) ή το σκοπό τους.

Περιφερειακές Ενισχύσεις

Περιφερειακές Ενισχύσεις ονομάζονται οι κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται για να προωθήσουν την οικονομική ανάπτυξη συγκεκριμένων μειονεκτικών περιοχών εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) και έχουν ως στόχο να μειώσουν τις περιφερειακές ανισότητες μέσα στην Ε.Ε. και να προωθήσουν την οικονομική και κοινωνική συνοχή της.

Οι Περιφερειακές Ενισχύσεις διέπονται από τις Κατευθυντήριες Γραμμές Περιφερειακών Ενισχύσεων (ΚΓΠΕ) της Ε.Ε., οι οποίες αποτελούν τη βάση διαμόρφωσης του εθνικού Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων για κάθε κράτος-μέλος (Κ-Μ) της Ε.Ε.. Η Επιτροπή πρόσφατα δημοσίευσε τις νέες ΚΓΠΕ (C54/13, 4.3.2006) που θα ισχύσουν για την περίοδο 2007-2013.

Περιφερειακές Ενισχύσεις δύνανται να χορηγηθούν σε όλους τους τομείς εκτός από: τον γεωργικό τομέα, τον τομέα της αλιείας, τη βιομηχανία άνθρακα και χάλυβα, τον τομέα των μεταφορών και της ναυπηγικής και τον κλάδο των συνθετικών ινών, των οποίων η ενίσχυση δεν επιτρέπεται ή διέπεται από εξειδικευμένους Κανονισμούς. Κατά κανόνα, οι Περιφερειακές Ενισχύσεις θα πρέπει να χορηγούνται στο πλαίσιο καθεστώτων που

καλύπτουν πολλές οικονομικές δραστηριότητες. Στις περιπτώσεις που το κράτος-μέλος προτίθεται να ενισχύσει μία και μόνο δραστηριότητα, ή να χορηγήσει ενίσχυση σε μία και μόνο επιχείρηση (ad-hoc), θα πρέπει να αποδείξει ότι η ενίσχυση αυτή συμβάλλει στην ευόδωση μιας συνεπούς στρατηγικής περιφερειακής ανάπτυξης και ότι μέσω αυτής δεν θα προκύψει νόθευση του ανταγωνισμού. Επίσης δεν μπορούν να χορηγούνται ενισχύσεις βάσει των ΚΓΠΕ για τη διάσωση και αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων οποιουδήποτε κλάδου (οι ενισχύσεις αυτής της κατηγορίας διέπονται από ξεχωριστό πλαίσιο).

Χάρτης Περιφερειακών Ενισχύσεων της χώρας

Εντός των ανώτατων ορίων και οδηγιών που τίθενται από τις Κατευθυντήριες Γραμμές Περιφερειακών Ενισχύσεων (ΚΓΠΕ), τα κράτη-μέλη, λαμβάνοντας υπόψη την κοινωνικοοικονομική τους κατάσταση, υποχρεούνται να καταρτίσουν τον Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων της χώρας, στον οποίο ορίζονται οι περιοχές της χώρας οι οποίες δικαιούνται Περιφερειακών Ενισχύσεων και το ανώτατο όριο Περιφερειακών Ενισχύσεων για κάθε περιοχή. Ο χάρτης Περιφερειακών Ενισχύσεων της χώρας αφού υποβληθεί και εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι απόλυτα δεσμευτικός για τη χώρα και κανένα καθεστώς Περιφερειακών Ενισχύσεων δεν μπορεί να υπερβαίνει τα ανώτατα όρια ενίσχυσης που τίθενται σε αυτόν

Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις

Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) ορίζονται, σε Κοινοτικό επίπεδο, σύμφωνα με σωρευτικά κριτήρια τα οποία αφορούν το δυναμικό, τον κύκλο εργασιών και την ανεξαρτησία της επιχείρησης. Κατά συνέπεια, λαμβανομένου υπόψη μόνον του αριθμού των απασχολούμενων, μια πολύ μικρή επιχείρηση (μικροεπιχείρηση) απασχολεί λιγότερα από δέκα άτομα, μια μικρή επιχείρηση λιγότερα από πενήντα και μια μεσαία επιχείρηση λιγότερα από διακόσια πενήντα. Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει ορίσει ρητά τις ΜΜΕ προκειμένου να διαφυλάξει τα πλεονεκτήματα που προβλέπονται για τις επιχειρήσεις αυτές μόνο για τις επιχειρήσεις εκείνες που διαθέτουν πράγματι τα κατάλληλα χαρακτηριστικά.

Οι ΜΜΕ αντιπροσωπεύουν περισσότερο από το 90% των επιχειρήσεων στην Ευρώπη και αποτελούν τον πυρήνα της ευρωπαϊκής οικονομίας. Κατ' εφαρμογή του συνθήματος «προτεραιότητα στις μικρές επιχειρήσεις» που υιοθέτησε στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού χάρτη για τις μικρές επιχειρήσεις (2000), η Ευρωπαϊκή Ένωση διαχειρίζεται πολλές δράσεις προς όφελος των ευρωπαϊκών ΜΜΕ (πρόσβαση στη χρηματοδότηση, φορολογία, έρευνα, τεχνολογία της πληροφορίας και της επικοινωνίας κ.λπ.). Κατάρτισε επίσης συνεκτικό και ενιαίο πολιτικό πλαίσιο για διάφορες δράσεις, το οποίο έχει ως στόχο να αξιοποιήσει το ανεκμετάλλευτο δυναμικό των ΜΜΕ με σκοπό τη δημιουργία ανάπτυξης και απασχόλησης στην Ένωση.

Για να ληφθούν με καλύτερο τρόπο υπόψη τα συμφέροντα και οι συγκεκριμένες ανάγκες των ΜΜΕ στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών πολιτικών, εκπρόσωπος των ΜΜΕ λειτουργεί ως ενδιάμεσος μεταξύ των ΜΜΕ και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Αν και ο Κοινοτικός ορισμός των ΜΜΕ προωθείται από την Ένωση ως ορισμός αναφοράς, δεν είναι δεσμευτικός παρά μόνο για ορισμένους τομείς, όπως οι κρατικές ενισχύσεις, η υλοποίηση των διαρθρωτικών ταμείων ή τα Κοινοτικά προγράμματα.